

Malachovské noviny

Občasník Občianskeho združenia Malachovská dolina

Apríl 2010

Ročník IV.

Číslo 1

OZ MALACHOVSKÁ DOLINA HODNOTILO SVOJU 3-ROČNÚ ČINNOSŤ

Tohtoročné valné zhromaždenie sa konalo vo Vinárni Venezia v Malachove a zaznamenalo viaceré pozitíva:

- zúčastnilo sa na ňom veľa dovtedajších, ale aj viacero nových členov, prišli aj noví mladí obyvatelia, čo prispeje k rozšíreniu našej činnosti aj smerom k naplneniu ich potrieb;

- členovia výboru pripravili pestrý a pútavý program. Výročnú správu za rok 2009 prezentovala predsedkyňa Jana Krnáčová nielen prostredníctvom slova, ale aj fotografií z jednotlivých aktivít cez dataprojektor (ktorý zakúpil Obecný úrad a mal úspešnú premiéru). Každý z prítomných videl seba i iných na podujatiach, výletoch, pri početných brigádach - na slnku a úpeku, na lúke pri úpravách Oddychového miesta Pod Skalkou, v lese pri presekávaní starej banskej (poštovej) cesty, ale aj v daždi a večer pri betónovaní na tvorbe nového oddychového miesta v obci pri zastávke Strelec. Videli však hlavne výsledky svojej práce v prospech celej obce aj občanov a to každého potešilo;

- Vladimír Druga rovnako premietaním cez dataprojektor prezentoval projekt Náučného chodníka ako súčasť veľkého projektu Malachovská banská cesta, ktorý zaujal všetkých účastníkov. Členovia so záujmom a často s prekvapením videli a počuli, aké skvosty z oblasti banskej histórie, fauny a flóry skrýva okolie našej obce. Potvrdili to aj prítomní hostia, geológovia RNDr. Ivan Križáni a Mgr. Štefan Ferenc, PhD., ktorí s V. Drugom spolupracovali;

- V. Druga potom prezentoval aj návrh na tvorbu nových oddychových miest a na skrášlenie niektorých miest v obci. Prítomní sa v ankete vyjadrili k tomu, o ktoré miesta by mali najväčší záujem, aby sa tak mohlo vyhovieť predovšetkým požiadavkam a návrhom občanov. Po zhodnotení ankety bude naše OZ postupne hľadať grantové možnosti, aby sa plány mohli realizovať.

- nové členky OZ, ktoré súčasne zastupovali záujmy rodičov a detí z tunajšej základnej školy informovali o projekte vybudovať detské ihrisko pri škole, pri čom im pomôže aj naše OZ;

- okrem stolnotenisovej sekcie tak pribudla v rámci združenia aj "školská sekcia", ktorá prispeje k lepšej spolupráci našich členov so základnou školou a rodičmi žiakov.

Záverečnou ozdobou stretnutia bola krásna a vynikajúca torta k 3. výročiu nášho združenia s našim logom, ktorou predsedníčka Jana Krnáčová potešila členov združenia. Upekla ju p. Danišová. Valné zhromaždenie bolo úspešné, schválilo nový výbor, ktorý bude pracovať v zložení: Jana Krnáčová, Marianna Bárdiová, Zuzana Ličková, Miroslav Brieda, Vladimír Druga. Schválilo aj plán činnosti na rok 2010. Veríme, že občania budú sledovať naše informácie, oznamy a výzvy v Malachovských novinách a na vývesných tabuliach (tiež na internetovej stránke <http://malachovska-dolina.spaces.live.com>) aby sme spoločne pracovali na tých podujatiach a aktivitách, ktoré nám všetkým prinesú osoh a radosť.

- Marianna Bárdiová -

MENÍME TVÁR ZÁSTAVKY MAZÚCH

Najčerstvejšou aktivitou nášho OZ je vybudovanie prístrešku na zastávke Mazúch. Dosiaľ bolo toto miesto neprekryté a tí, ktorí cestovali, boli mnohokrát počas čakania vystavení nevládnemu počasiu.

Finančné prostriedky sa nám podarilo získať vďaka nášmu spoluobčanovi – pánovi Pavlovi Mazúchovi, v spolupráci s ktorým sme spoločne vypracovali projekt a zaslali sme ho (v rámci zamestnaneckého programu SPP) do Nadácie SPP. Dnes už vieme, že tento projekt bol podporený a tak veríme, že spoločnými silami dostane novú tvár ďalšia zastávka v našej obci. Získané finančné prostriedky pokryjú nákup materiálu a odborné remeselné práce. To ostatné je už na nás – čakajú nás svojpomocné brigády pri kopaní a betónovaní základových jám, aj pri natieraní drevenej konštrukcie a šindľovej strechy, preto vyzývame našich spoluobčanov, ktorí bývajú v blízkosti tejto zastávky, aby sa týchto brigád zúčastnili. Prvé stretnutie týchto občanov sa uskutočnilo 17.3.2010, kde sa podľa ich pripomienok upravil návrh riešenia zastávky.

Prvé stretnutie občanov
Foto: J. Krnáčová

Krnáčová, Druga

DARUJTE 2% Z DANE ORGANIZÁCIÁM V OBCI

Vážení občania, milí rodáci a sympatizanti obce, predstavujeme vám zoznam organizácií pôsobiach v našej obci, ktorým môžete darovať 2% z dane.

Názov	Sídlo	IČO	Právna forma
Občianske združenie Malachovská dolina	Ortútska cesta 145, 974 05 Malachov	42012457	Občianske združenie
Občianske združenie Malachovček	Bernolákova 1, 974 05 B. Bystrica	37955357	Občianske združenie
Klub slovenských turistov Vibrama Malachov	Banická 39, 974 05 Malachov	35983906	Občianske združenie
Telovýchovná jednota Slo Malachov	Bučinová 5, 974 05 Malachov	31914241	Občianske združenie

Ešte stále máte možnosť vy – ktorí ste zamestnancami – venovať 2 % OZ Malachovská dolina (právnické osoby mali túto možnosť do 31.3.2010, zamestnanci do 30.4.2010). Urobíte to jednoducho, vypíšete Vyhlásenie o poukázaní sumy a spolu s Potvrdením o zaplatení dane od zamestnávateľa ho doručíte na daňový úrad (podľa trvalého bydliska). Bližšie informácie získate na tel. č. 0908 914 458 alebo 0907 880 942. Ak potvrdenú kópiu Vyhlásenia doručíte na OZ, vaše 2% budú využité na vybudovanie (aspoň časti) detského ihriska v areáli školy. V súvislosti s aktivitou pomôcť našej škole a škôlke s vybudovaním ihriska zadáva naše OZ na BBSK projekt, avšak nemáme záruku či bude podporený, keďže sme vlani získali z tohto zdroja finančné prostriedky na Oddychové miesto zastávka Strelec.

Jedným zo spôsobov, ako nás môžete podporiť, je aj priamy prevod finančných prostriedkov na náš účet. V prípade, že si prajete, aby boli prostriedky použité konkrétnym spôsobom, môžete ho uviesť.

Bankový účet organizácie OZ Malachovská dolina je: 1280423001/5600

ĎAKUJEME !!!

J. Krnáčová

VOĽBY 2010

Voľby do Národnej rady SR sa v roku 2010 konajú 12.júna.

Komunálne voľby, v ktorých si občania vyberú primátorov, starostov aj poslancov sa budú konať v novembri.

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE

Vážení a milí,

vidiek, do ktorého nesporne patríme, je stálym zdrojom energie v podobe úžasného ľudského, prírodného aj materiálneho potenciálu – ľudského umu a zručností, prírodných surovín, či miestnych kultúr. Vidiecke prostredie je krásne práve tým, že je prirodzené. Vidiecky človek žil v minulosti v úzkej symbióze s prírodou, tvorba ľudského obydľia a sídiel vychádzala z prírodných materiálov a zákonitostí, vidiecke osídlenie bolo harmonickou súčasťou krajiny a dotváralo jej obraz. Preto je tak potrebné túto zdedenú múdrosť pochopiť, využiť a zúročiť aj v dnešnom globalizovanom svete plnom nových materiálov, technológií, tovarov, ale aj nevksu a cudzích vzorov.

Každá doba prináša nové podmienky pre život na vidieku, ktoré menia tvár vidieckych sídiel a krajiny. Bez poznania histórie a pochopenia súvislostí doterajšieho vývoja slovenského vidieka nie je možné porozumieť ani jeho budúcemu smerovaniu. Preto som rád, že som obklopený múdrymi, uvážlivými, a tolerantnými ľuďmi, schopnými vidieť nielen súčasnosť, ale aj perspektívu budúcnosť našej krásnej dedinky. Ľuďom, ktorým na nej veľmi záleží, nielen pre svoje uspokojenie, ale aj pre jej zachovanie pre ďalšie generácie.

Mrzí ma, že sú tu aj ľudia (ale takí sme my Slováci), ktorých hlavným heslom je škodiť, ohovárať, kritizovať a nič nerobiť pre obec, pre spoločné dielo a to všetko ako sa vraví, spoza plota v hlbokej anonymite. Ešteže ich je minimum. Myslím si, že nás neodradia od budovania, skrášľovania obce, od rozvoja aktivít v oblasti kultúry a športu, pre lepšiu, spokojnejšiu a harmonickú život v nej.

ČO NÁS ČAKÁ

Od mesiaca apríl – máj nás čaká príprava na rekonštrukciu miestnych komunikácií a to vysprávka Ortútskej cesty a príprava Baníckej a Bučinovej na pokládku asfaltových povrchov s odvodňovacími žľabmi. Budú sa asfaltovať cesty tam, kde je v obci vybudovaná kanalizácia.

Žiadame tých občanov, ktorí nie sú pripojení na stávajúcu kanalizáciu, aby tak učinili po dohovore s obecným úradom najneskôr do konca mája. Dokončenie asfaltových povrchov rátame v roku 2011 (2. etapa) po vybudovaní celej kanalizácie (finančné prostriedky máme už dnes zabezpečené).

V I. etape (rok 2010) sa budú asfaltovať tieto cesty:

- od p. Čiefa – po p. Valtrovú (cesta k ihrisku)
- od p. Csalu – po p. Kubiša (začiatok Banícka)
- od p. Bárđiho cez p. Topercerovú – po p. Plaja Petra (Banícka)
- od p. Hojsu - po p. Krnáča (Banícka – cintorín)
- 300 m od začiatku katastra (od B.Bystrice) po p. Pavlíka
- od obecného úradu po p. Cimermana (Ortútska)
- od p. Hronca (Banícka)- po p. Klimenta
- od ZŠ s MŠ po p. Kapustovú a p. Pšenáka

Obec Malachov vybavuje stavebné povolenie pre Stredoslovenskú vodárenskú spoločnosť a.s. na budovanie II. Etapy odkanalizovania obce Malachov z prostriedkov Európskej únie. Pokiaľ bude projekt schválený, začneme s výstavbou. Jedná sa o úsek, celá Ortútska (od p. Cimermana, až 100m nad farmou Klimu), Banícka ulica (od cintorína po Bukvajov). Stávajúca kanalizácia sa bude počas výstavby priebežne kontrolovať a odstraňovať závary tak, aby sa mohlo celé dielo spustiť do prevádzky (v roku 2011-2012, by mohol byť Malachov odkanalizovaný).

Na základe vypracovanej žiadosti Obecným úradom a podanej na Ministerstvo financií SR, o nenávratný finančný príspevok, bude započatá, po dohode s riaditeľstvom školy, výmena okien v triedach ZŠ s MŠ a vstupných dverí. Zvýšime tým komfort, bezpečnosť v triedach a samozrejme sa ušetria finančné prostriedky za kúrenie. Akcia sa realizuje v úzkej spolupráci zo SMER-SD Banská Bystrica.

V týchto dňoch sa začínajú práce na vypracovaní projektovej dokumentácie pre reguláciu potoka a protipovodňovú prevenciu na tzv. storočnú vodu podľa štatistiky SHMÚ. Celé dielo sa bude realizovať z prostriedkov Európskej únie a bude členené na 3 etapy:

1. etapa – intravilán obce (farma Klimu – po p. Vavreka)

2. etapa – od p. Vavreka po koniec katastrálneho územia (pri p. Srnkovi)

3. etapa – farma Klimo – SKI centrum Malachov

Celý proces schvaľovania bude trvať do začiatku roka 2011 a práce by mohli započatť koncom roka 2011 a začiatkom roka 2012.

Do konca apríla pripravujeme projekt z fondov Európskej únie na separovaný zber tzv. „Zberné dvory“, ktorý chceme umiestniť do areálu bývalého „Ovčína“, kde za finančné prostriedky Európskej únie, ak bude projekt schválený, odkúpime ovčín a celý areál. Prebehne jeho rekonštrukcia a nákup strojov a zariadení, vrátane traktora, vlečky, mulčovača, zametača, radlíc, štiepkovača, nakladača, posýpača atď. tak, aby sme boli schopní udržiavať všetky cesty v Malachove, zabezpečili zber separovaného odpadu v obci, jeho uskladnenie, odvoz a tiež údržbu verejnej zelene, ihriska atď. Určite bude možnosť aj využitia tejto techniky pre občanov Malachova. Súčasťou projektu sú aj kompostárne (viac ako 1000 l) do každého domu na zber bioodpadu.

Nezabúdame ani na našu mládež a športovcov, je vypracovaná a podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok (v roku 2010) na Úrad vlády SR, v hodnote 11 700 EUR (350 000 Sk) na pokračovacie práce na „všešportovom“ ihrisku, ktoré by sme chceli do konca roka sprevádzkovať. Uvedená akcia sa realizuje v úzkej spolupráci so SMER-SD Banská Bystrica.

INFORMUJEME

Úspornými opatreniami zo strany obce, obecného zastupiteľstva a hlavného kontrolóra, tak ako ste si mohli všimnúť vo vyhodnotení rozpočtu obce za rok 2009, sme ušetrili aj v tejto ťažkej dobe okolo 30 000 EUR t.j. 900 000 Sk, ktoré nám budú potrebné na dofinancovanie žiadostí o nenávratné finančné prostriedky z fondov Európskej únie a k vytvoreniu rezervy na tzv. „horšie časy“ do budúcnosti, na fungovanie činností obce a prefinancovanie investičných projektov z vlastných zdrojov.

20.2.2010 prebehla výročná členská schôdza TJ Slovan Malachov za prítomnosti starostu obce, kde bolo rozhodnuté o zrušení TJ Slovan Malachov ku dňu 30.06.2010 z dôvodu pasivity a nezáujmu zo strany občanov pracovať v orgánoch TJ, podieľať sa na jej činnosti a hlavne rozvoji z rôznych dôvodov. Zrušeniu TJ bude predchádzať:

- kontrola hospodárenia od roku 2002
- prevod majetku TJ, t.j. pozemok a chata „Na Dieli“ do vlastníctva obce
- rozšírenie členskej základne TJ o futbalistov z dôvodu uskutočnenia Valného zhromaždenia delegátov, ktorý jediný môže rozhodnúť o zrušení TJ v súlade s jej stanovami.

V súčasnosti prebiehajú prípravné práce na administratívny prechod futbalového oddielu TJ ku dňu 30.06.2010 a jeho transformácia na Obecný futbalový klub Slovan Malachov s tým istým sídlom a priestormi. V obecnom rozpočte máme vyčlenené finančné prostriedky, ktoré zaručujú fungovanie futbalového oddielu v roku 2010. Riadiť činnosť OFK Malachov bude výbor zložený z aktivistov funkcionárov, ktorí zaručujú rozvoj nielen futbalu, ale celého športu v našej obci.

CHVÁLIME

Všetkých organizátorov Fašiangových slávností 2010, ktorí sa rozhodli celý výťažok (1 600,-Eur) venovať na dostavbu všešportového ihriska v Malachove, ktoré sa buduje svojpomocne. Sú to :

CHLAPCI: Gregor Matúš, Kubiš Ján, Klačan Vlado, Rosenberg Mišo, Sečkář Roman, Kapusta Tomáš, Daniš Rasťo, Terem Peter, Kapusta Palo

ŠENK: Kapusta Jano, Fašková Viera, Rosenbergerová Katka, Bystrianska Lucia, Luptáková Barbora, Gondová Zuzana, Dobrotová Ivana

VSTUP: Horník Maroš, Krnáč Peter, Gregor Mikuláš, Krnáč Juraj

FINANCIE: Krnáčová Lívia, Gregorová Jana

NACVIČOVANIE S FAŠIANGOVNÍKMI: Pál Martin, Mojžiš Maroš, Dobrota Jano

MASKY: Bedrik Palo, Lavrik Andrej, Čala Tibor, Klačan Peter, Bedrik Matúš, Cimerman Matúš

TOMOBOLA: Mancelová Stanislava, Dudáková Miňa

ŠENK + UPRAŤOVANIE: Pálová Mária, Oravcová Jolana, Sedíleková Anna, Kukučková Júlia, Kubišová Miroslava

VSTUPNÉ+ VNÚTORNÁ ORGANIZÁCIA: Dobrota Ondrej, Dvorský Ondrej, Klačan Miro

TOVAR: Kapusta Juraj

Ondrej Slivka
starosta obce

Plán zasadnutí Obecného zastupiteľstva na rok 2010

1. 6. týždeň 9.2.2010
2. 16. týždeň (19.4. – 23.4.)
3. 25. týždeň (21.6. – 25.6.)
4. 36. týždeň (6.9. – 10.9.)
5. 45. týždeň (8.11. – 12.11.)
6. 50. týždeň (13.12. – 17.12.)

Odvoz komunálneho odpadu za rok 2010

Biela páska – týždenný odvoz
 Modrá páska – 1x za 2 týždne
 Červená páska – 1x za 4 týždne

V mesiaci apríl začíname **so zberom plastových fliaš a drobných plastov do žltých vriec**. Flaše treba stláčať a tak umiestňovať do vreca. Vreca je potrebné v čase vývozu komunálneho odpadu, umiestniť ku zbernej nádobe. Vrecia budú dodané do každej domácnosti, pri zbere budú vysypané do auta a vreca bude vrátené majiteľovi. Pri poškodení vreca je možné si vyzdvihnúť nové na Obecnom úrade. Termíny odvozu plastov sú uvedené nižšie.

04.01.2010 - 1 x 7 dní	05.07.2010 – 1 x 7 dní
11.01.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	12.07.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov
18.01.2010 – 1 x 7 dní	19.07.2010 – 1 x 7 dní
25.01.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní	26.07.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
01.02.2010 – 1 x 7 dní	02.08.2010 – 1 x 7 dní
08.02.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	09.08.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov
15.02.2010 – 1 x 7 dní	16.08.2010 – 1 x 7 dní
22.02.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní	23.08.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
01.03.2010 – 1 x 7 dní	30.08.2010 – 1 x 7 dní
08.03.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	06.09.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov
15.03.2010 – 1 x 7 dní	13.09.2010 – 1 x 7 dní
22.03.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní	20.09.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
29.03.2010 – 1 x 7 dní	27.09.2010 – 1 x 7 dní
03.04.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	04.10.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov
12.04.2010 – 1 x 7 dní	11.10.2010 – 1 x 7 dní
19.04.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní , odvoz plastov	18.10.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
26.04.2010 – 1 x 7 dní	25.10.2010 – 1 x 7 dní
03.05.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	01.11.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov
10.05.2010 – 1 x 7 dní	08.11.2010 – 1 x 7 dní
17.05.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov	15.11.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
24.05.2010 – 1 x 7 dní	22.11.2010 – 1 x 7 dní
31.05.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	29.11.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov
07.06.2010 – 1 x 7 dní	06.12.2010 – 1 x 7 dní
14.06.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní , odvoz plastov	13.12.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
21.06.2010 – 1 x 7 dní,	20.12.2010 – 1 x 7 dní
28.06.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní	27.12.2010 – 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní, odvoz plastov

SPOZNAJME „NOVÚ KRV“ V MALACHOVE

Barboru Bánikovou som si všimla a zapamätala nielen kvôli jej krásnym ryšavým vlasom, ale aj preto, že po svojom štvornohom spoločníkovi, ktorý ju všade sprevádza, zbiera jeho exkrementy do vrecúška, a nenecháva ich pre „šťastie“ okoloidúcich – vec v Malachove, ale aj inde, nevídaná.

Predstav nám, prosím, Tvoju rodinu – mená a vek.

Barbora Bániková – 36 rokov,
Lubomír Hanzel – 31 rokov
a Júlia Hanzelová – 6,5 roka

Čo robíte, čo vás živí?

Obaja pracujeme vo výrobe, ja vo výrobe modelov a partner v stolárstve.

Odkiaľ ste sa prisťahovali, prečo práve Malachov?

Ja som pôvodom z Brezna, vyrastala som v rodinnom dome na okraji (bývala som neďaleko Romana Lička a ako deti sme sa spolu hrávali), takže svoju predstavu o bývaní som získala tam. Ľubo je zo Sásovej, ale oboch nás to ťahá von, do prírody. Predtým sme bývali v byte na Fončorde, odtiaľ bolo blízko na Suchý vrch, kde sme trávievali veľa času. Neskôr sa nám pritrafila možnosť kúpiť starší dom v Mičinej, no potom, čo sme predali byt, si to dotýčný pán rozmyslel a my sme museli hľadať iné bývanie. Ľubo má v Malachove bratrancov, poznal to tu trochu a keď sme sa náhodou dozvedeli o možnosti odkúpiť starší dom tu, neváhali sme. Je tu príjemné prostredie a blízko do mesta, takže sme túto možnosť veľmi uvítali.

Ako dlho bývate v Malachove a aké boli prvé týždne či mesiace v Malachove?

Sme tu už 2,5 roka. Prvé týždne sú asi všade v novom prostredí ťažké, a nám to veľmi uľahčila naša fantastická suseda **Katarína Bedriková**, ktorá nám zo začiatku veľmi pomohla a doteraz aj pomáha. Vďaka nej som spoznala ďalších Malachovčanov, pomohla nám aj s mnohými praktickými vecami, za čo jej patrí veľká vďaka.

Prestťahovali ste sa do staršieho domu a postupne si ho opravujete a obnovujete. Robíte si všetko sami, alebo vám to robí firma?

Dom si opravujeme svojpomocne, s pomocou kamarátov sme si ho zateplili, pomáhajú nám aj rodičia. Môj otec, ktorý je na dôchodku, veľa číta o nových technológiách a stavebných postupoch.

Asi viete o tom, že pre mnohých Malachovčanov budete ešte dlho tí „od Mrváňov“.**Ako to vnímate?**

Spočiatku to človeka dosť zarazí, ani mne to nebolo príjemné, ale na druhej strane, moja mama

pochádza z Čierneho Balogu

a tam mal tiež každý

nejakú prezývku. Stalo sa

nám to už druhýkrát, aj

v činžiaku nás susedia stále volali po

predošlých majiteľoch, ktorí tam bývali dlhé

roky a tam ma to dosť urážalo, lebo tí neboli práve

najporiadnejší. Aj tu pri dome máme ešte stále čo robiť,

aby sme dali napríklad dvor do poriadku, robíme to

postupne, ako sa nám dá.

Čo najviac na Malachove oceňujete a čo vám tu naopak najviac chýba, prípadne prekáža?

Ako som spomínala, veľmi nám vyhovuje poloha a okolie Malachova, ktoré je krásne. Je preto veľká škoda, ako sa niektorí Malachovčania voči svojmu prostrediu správajú. Zlostí ma, že z potoka si často ľudia robia smetisko a že sa tu na jeseň nedá dýchať, keď ľudia spaľujú zvyšky zo záhrad. Chýba mi tu aj separovaný zber, bola som na to zvyknutá a považujem to dnes za samozrejmosť. Plasty preto nosím do nádob na separovaný zber v meste. Odpad zo záhrady kompostujem a kompost využívam ako prirodzené hnojivo. Bolo by dobre, keby v obci bolo nejaké centrálné kompostovisko, kde by sa dal odpad podvrieť, ale vraj tu chýba pozemok. Počula som už aj o nádobách na biologický odpad, ale zatiaľ sa tu ešte neobjavili... Mrzí ma aj ľahostajnosť najmä mnohých ľudí, ktorí toto nepovažujú za problém.

Všimla som si, že Vaším nerozlučným spoločníkom je pes – vlčiak. Mohli by ste predstaviť aj jeho? Prečo ho brávaš všade so sebou, Barbora?

Najskôr ťa musím opraviť, nie je to vlčiak, ale nemecký ovčiak. Tí, čo sa zaoberajú psami v tom majú jasno – tzv. československý vlčiak, ktorý bol vyšľachtený na stráženie hraníc, je niečo úplne iné, je to trochu nevyrovnané plemeno. Chovala som veľa psov, predtým som mala dobermanov. Naša Bessie je už na dôchodku, bol to strážny pes a prišla k nám na „dožitie“, keď sme sa sem nasťahovali. Akoby to vedela, je nám veľmi vďačná a verne nám slúži, našu Júliu stráža ako oko v hlave. Brávam ju so sebou, lebo je to tiež spoločenský tvor a potrebuje sa dostať aj mimo dvora.

A ako si sa naučila zbierať po Bessie jej exkrementy?

Keďže Bessie sa vyvenčí iba mimo dvora, nezostáva mi iné, ako zobrať si so sebou vrecúško a pozbierať to po nej. Nechať to na ceste je pre mňa nepredstaviteľné, robili sme

to tak aj doma v Brezne, aj keď sme mali za domom lúky. Keď sme bývali na Fončorde, alebo prišli do Sásovej, psi trus bol všade, a to sa mi dosť hnuší. Napokon, komu to môže byť príjemné?

Páči sa v Malachove aj Júlii?

Myslím, že Julka je nadšená, že bývame tu, hoci na sídlisku bolo jednoduchšie stretnúť sa s inými deťmi a nadväzovať nové vzťahy – na ihriskách a spoločných preliezačkách. V Malachove je každý vo svojom dvore, a to je niekedy problém. Preto sa veľmi teším na ihrisko a minipark pri škole, kde by sa deti mohli stretávať, a my rodičia tiež. Verím, že sa podarí získať nejaké peniaze cez grant, ale aj prostredníctvom 2% dane z príjmu.

Ďakujem za rozhovor, veľakrát si mi hovorila z duše.

Janu Kohárovú môžete najčastejšie stretnúť, ako svižne tlačí športový kočík, prípadne pomáha pri stavebných prácach okolo novej drevenice na vyšnom konci. Vždy ma zaujímalo, kto to v tej drevenici býva, a som rada, že som do nej mohla nazrieť.

Janka, keď sme si dohadovali stretnutie na tento rozhovor, bol večer a Ty si sa s dvoma malými deťmi chystala ešte do Bratislavy. Zdá sa, že vedieš na matku dvoch malých detí dosť dobrodružný život...

Dobrodružný asi nie je to správne slovo. Môj partner má zamestnanie, ktoré si vyžaduje, aby bol v práci takmer celú zimnú sezónu, takže to musíme zariadiť tak, aby som stihla prácu, deti aj domácnosť. Keď si to rozumne naplánujem a nemám príliš veľké nároky, tak to ide. A ozaj, len ja som šla do Bratislavy, deti som viezla k starým rodičom na Polomku.

Predstav nám, prosím, vašu rodinu – mená a vek.

Najmladšia je Hanka – v júni bude mať dva roky

Matej – má takmer päť rokov

Maroš – má 32

Ja mám 36

Čo robíte, čo vás živí?

Deti živí chladnička a to, čo im uvaríme. Maroš pracuje ako člen Horskej záchrannej služby v Nízkych Tatrách – pracuje ako psovod lavínového psa. Ja som sa pred viac ako mesiacom vrátila späť k svojmu zamestnaniu – pracujem ako account manager v spoločnosti Slovak Telekom, hoci som vyštudovala anglický jazyk.

Čo je to ten „account manager“?

Account manager je v podstate človek, ktorý nielen predáva služby a riešenia, ale aj sa stará o zákazníka počas celej

doby trvania zmluvného vzťahu. Jedná sa najmä o firemných zákazníkov.

Maroš, aký je život člena Horskej záchrannej služby? Ako si sa k tomu dostal?

Predtým som bol dobrovoľným členom horskej služby, pracoval som v Železiarňach v Podbrezovej. Dnes sa na miesto horského záchranára vypisuje výberové konanie, v čase, keď som začínal ja, vás museli ostatní členovia kolektívu poznať a pozvať medzi seba. Ja som ponuku rád

prijal. Keďže som mal vzťah ku psom, aj doma som mal psa, špecializoval som sa na psovoda, teraz je mojím štvornohým kolegom nemecký ovčiak Fago, ktorý so mnou chodí aj domov. Počas sezóny, ktorá trvá približne od 15. decembra, alebo keď začnú ťahať vleky na Chopku, do apríla až mája, trávim v Bystrej na operačnom stredisku obyčajne tri dni v kuse, a potom mám dva dni voľno. Cez zimu si dosť nadrobím, takže v lete mám toho voľna viac. Keďže som pred nástupom do HZS nemal žiadne zdravotnícke vzdelanie, musel som si urobiť externe zdravotnú školu.

V tvojej práci sa asi často dostávaš do hraničných situácií, stretávaš sa aj so smrťou. Dá sa povedať, že to ovplyvnilo alebo ovplyvňuje tvoj súkromný život, vnímaš niektoré veci teraz inak, ako to bolo predtým?

Súkromie to neovplyvňuje, ale určite sa k niektorým veciam staviam inak.

Sú ľudia, ktorí pracujú alebo žijú v horách iní? Ľudia žijúci v horách sú takí istí ako ostatní, akurát majú svoj život prispôbený tvrdým podmienkam v prírode – tá je nevyspytateľná.

Okiaľ ste sa prisťahovali, prečo práve Malachov?

Obaja sme „Horehronci“, Maroš je zo Závadky nad Hronom a ja z Polomky. V Malachove sme kúpili pozemok spolu so starou chalupou po mojej babke. V čase, keď sme uvažovali o spoločnom bývaní, sme nemali lepšie riešenie ako toto.

Súhlasíte teda, že „najkrajšie stromy sú na Horehroní“?

Jana: Na Horehroní je síce pekne, ale samotná pieseň sa mi vôbec nepáči.

Maroš: No, po tej kalamite by som to ani nepovedal.

Ako dlho bývate v Malachove a aké boli prvé týždne či mesiace v Malachove?

Takmer dva roky. Keď sme sa nasťahovali bol september a Marošovi sa o tri mesiace začala sezóna, takže som tu zostala sama s dvoma deťmi – no nebola to sranda. Nikoho som nepoznala a bolo mi z toho dosť smutno. Teraz sa ale veľmi teším, pretože máme nových susedov, ktorí sú v našom veku a v lete sa stretávame na záhrade.

Čo je pre vás najdôležitejšie, prípadne veľmi dôležité na prostredí, v ktorom bývate?

Samotné prostredie – my sme obaja vyrastali na dedine a ja osobne aj chcem, aby naše deti vyrastali na vidieku. A potom samozrejme ľudia, ktorí nás obklopujú.

Čo najviac na Malachove oceňujete a čo vám tu naopak najviac chýba, prípadne prekáža?

Napríklad ma úplne fascinuje, že tu stále funguje ochotnícke divadlo. Môj otec hrával divadlo u nás na Polomke, ale postupom času to upadlo. Myslela som si, že to už takmer úplne zaniklo a hľa – v Malachove nie. Naopak ma dosť poburujú, že takáto obec nemá ukončenú kanalizáciu a nikde nie sú (okrem skla) nádoby na separovaný odpad – toto by mala byť úplne samozrejímavá vec v každej komunite.

Bývate v malej drevenici, je to veľmi štýlové. Čo vás k tomu viedlo? Museli ste sa vzdať niektorých moderných vymožeností, alebo je drevenica vo vnútri nadupaná všemožnými modernými technológiami?

Keď sme kúpili pozemok, obaja sme sa zhodli, že dom chceme drevený, malý – vlastne taký aké zvykli stavať naši starí rodičia na Horehroní. Nerobili sme to preto, lebo je to teraz „in“. Ako si si už aj sama všimla, vo vnútri sú také „vymoženosti“ ako podlahové kúrenie v kuchyni a kúpeľni, satelit a PC. Okrem toho nič zvláštne – kúrimo drevom v krbe, snažíme sa neplytvať vodou a separovať odpad, pretože sme presvedčení, že každý z nás by mal spraviť niečo pre záchranu životného prostredia, ktoré je v dosť dezolátnom stave. Niekomu sa zdá takýto život dosť „ťažký“, ale ono to je len o tom, na aké pohodlie si zvykneš.

Všimla som si, že niektoré veci, napr. plot, ste si robili sami. Baví vás to, alebo je to z núdze cnosť?

Skôr pol plotu – ešte nie je dokončený, práve preto, že ho robíme sami. Jasné, že nás to baví – ty si nevidela s akou „vervou“ som pomáhala Marošovi murovať ten plot v deviatom mesiaci tehotenstva??? Okrem plotu sme si robili sami chodníky, sami sme maľovali interiér, exteriér, kladli drevené podlahy a Maroš s tesármi stavil celú drevenicu a sám postavil dreváreň s voliérou pre Faga. Ja som zasa poopravovala kusy starého nábytku, ktoré boli v pôvodnej chalupe, vymaľovala som ich, vyzdobila servítkovou technikou, deťom poslala prikrývky na posteľ, ...

Čo vás v poslednej dobe najviac potešilo?

Že sú deti zdravé a spokojné. Okrem toho napríklad aj medaily z OH a to, že v Malachove začal Miloš cvičiť jogu – hurá.

Aké sú vaše najbližšie plány do budúcnosti?

Užívať si život.

Ďakujem za rozhovor.

L. Kubišová

SPRÁVY Z NAŠEJ ZÁKLADNEJ A MATERSKEJ ŠKOLY

Sme síce už viac-menej za polovicou školského roka 2009/2010, ale zato sme už od septembra toho stihli dosť. Základnú školu navštevuje v tomto školskom roku 20 detí a materskú školu presne taký istý počet detí od najmenších drobcov až po predškolákov. Hneď v septembri sme mali v našej škole bábkové predstavenie Otesanček, ktoré nám odohral člen Bábkového divadla na Rázcestí z Banskej Bystrice p. Haruštiak so svojou manželkou. Na záver mali ešte naše deťúrence tvorivé dielne.

V októbri nás navštívil Doc.Vincent - geológ, ktorý viedol v priestoroch základnej školy prednášku pre žiakov na tému horniny a nerasty. Deti tak mali možnosť nielen počuť a niečo sa naučiť, ale aj vidieť krásnu zbierku nerastov, hornín a minerálov pána docenta, ktorá ich očarila.

Novembrové upršané počasie sa nikomu nepáči a tak sme pozvali na výchovný koncert do našej školy a škôlky odborníka na ľudovú hudbu z Očovej. Deti mali možnosť oboznámiť sa s prvkami ľudovej hudby aj z iného regiónu stredného Slovenska. Videli množstvo ľudových hudobných nástrojov, počuli ich zvuk, niektoré boli pre ne novinkou a prekvapením.

...a prišiel čas vianočný, čas prianí a obdarovania. Deti z našej materskej a základnej školy si pripravili pre rodičov a občanov Malachova vianočnú besiedku. Tí menší, z materskej školy zaspievali, zarecitovali a zahrali divadielko o Meluzíne. Tí starší, zo základnej školy si pripravili pásmo v duchu ľudových tradícií Od Kataríny po Štefana pod vedením pani učiteľky Anky Ťažkej. Všetci žiaci školy predviedli úžasné výkony a svojím srdcom, ktoré vložili do tohto krásneho pásma veru poniektorých z nás aj rozplakali. Práve tu mali možnosť rodičia, starí rodičia, alebo len známi vidieť prenádherný program, ktorý zanechal v srdciach všetkých zúčastnených hlboký zážitok a silný dojem. Touto cestou sa chcem našej milej kolegyni Anke Ťažkej poďakovať za to, že svojou láskou k ľudovým tradíciám zanechala spolu s deťmi v našich srdciach naozaj dobrý pocit z toho krásneho ako kedysi žili a prežívali tieto sviatky naši starí rodičia. Po skončení programu sme mali spoločné posedenie rodičov s deťmi pri občerstvení, ktoré pripravila pani vedúca školského stravovania Marta Holecová spolu s deťmi zo základnej a materskej školy. Malí škôlkari sa premiestnili do svojej triedy, kde na nich čakali pod stromčekom krásne darčeky.

Po dlhých vianočných prázdninách sme v januári opäť začali pracovať naplno a aby sa naše deti z toho „nezrútili“, pozvali sme na odľahčenie pred polročnými písomkami opäť p. Haruštiaka so svojou manželkou s krásnym divadelným predstavením „Smutný kráľ“. Deti mali krásny zážitok a hneď sa aj písomky ľahšie písali. No a aby toho nebolo málo, pani učiteľka Renátka Kmet'ová odišla na materskú dovolenku a na jej miesto nastúpila pani učiteľka Janka Kašperová, ktorá si už v prvých dňoch svojej práce získala srdcia svojich žiakov 3. a 4. ročníka, ale aj nás, nových kolegyň. Držme teda obom palce, nech sa im darí.

Február sa niesol v znamení fašiangových sviatkov a prípravami na veľký karneval. Deti mali krásne masky, pani učiteľky spolu so všetkými zamestnankyňami školy pripravili pestrý program plný zábavy a súťaží. Každý si svoju úlohu splnil zodpovedne, zábava bola výborná, tombola znovu zožala úspech. Čerešničkou na torte bola súťaž mamičiek našich detí o NAJ ŠIŠKU ... a teda môžem s radosťou skonštatovať, že mamičky našich ratolestí sú šikovné. Víťazkou sa stala pani Alica Klačanová, druhé miesto patrilo mamičke Anke Necpalovej a tretie miesto si „vyšiškovala“ pani Michalčíková. Keďže to bol nultý ročník tejto súťaže pre mamičky, ceny neboli veľmi hodnotné. Svojou láskou k svojim deťom ale všetky mamičky, ktoré sa do tejto súťaže zapojili dokázali, že si zaslúžia skutočnú odmenu. A tak sme sa rozhodli, že o rok sa naozaj môžete tešiť na odmeny ako sa patrí... a možno dostanete aj medailu ... Karneval sa vydaril a myslím, že sme všetci z neho odchádzali spokojní. Touto cestou sa chcem ešte poďakovať Obecnému úradu za spoluprácu a bezplatný prenájom priestorov kultúrneho domu, ako aj

pánovi Borisovi Krnáčovi za jeho hudobnú produkciu. Z peňazí vyzbieraných ako dobrovoľné vstupné, z tomboly, ako aj sponzorského daru rodiny Georgievovej sa nám podarilo obnoviť školským nábytkom triedu 1. a 2. ročníka, ktorá slúži aj ako miestnosť pre školský klub detí. Vďaka Vám ! Osobitne p. Georgievovej za sponzorský dar a dovoz stoličiek a p. Zdenkovi Necpalovi za zhotovenie nových školských lavíc. A aj Vám všetkým za štedrosť pri dobrovoľnom vstupnom.

A stihli sme súťažiť nielen na karnevale, ale aj v prednese poézie a prózy. Žiaci zo základnej školy sa pripravili zodpovedne na školské kolo, v ktorom nám pri rozhodovaní o najlepších výkonoch svojou odbornou radou prišla vypomôcť p. Gajdúšková. Víťazom školského kola sa stal žiak 2. ročníka Miško Žiljak, ktorý našu školu reprezentoval v ďalšom kole v Radvanskej škole. Svojim krásnym a vtipným prednesom si vybojoval postup do regionálneho kola, kde sa umiestnil spomedzi desiatky účastníkov na nádhernom druhom mieste. Aj touto cestou mu všetci srdečne blahozeláme a ďakujeme pani učiteľke Anke Ťažkej za prípravu a čas, ktorý mu venovala.

V marci k nám zavítala p. Mgr. Miroslava Kapustová, tentokrát ako prednášajúca a nie ako mamička. Pre žiakov 3.-4. ročníka si pripravila pútavú prednášku na tému výchova k manželstvu a rodičovstvu. Z centra pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v B. Bystrici sme zas privítali hosťa, ktorý viedol besedu so žiakmi na tému protidrogovej prevencie.

V mesiacoch február a marec prebehli v našej škole zápisy detí do 1. ročníka základnej školy a do materskej školy. Od budúceho školského roka by si mali do školských lavíc zasadnúť traja prváci. K zápisu do materskej školy sa tento rok dostavil rekordný počet drobčov so svojimi mamičkami. Dokopy ich bolo 14, dúfajme, že sa všetko podarí zrealizovať tak, aby sme žiadostiam všetkých mamičiek a detičiek mohli k spokojnosti vyhovieť.

No a čo nás ešte do konca školského roka čaká ? Mal by nás prísť navštíviť príslušník policajného zboru, ktorý nielen školákom ale aj škôlkarom vysvetlí, ako si dávať na seba pozor nielen na ceste, ale aj v bežnom živote. Prislúbenú máme aj návštevu p. Kršačka, ktorý pracuje ako záchranár horskej služby. Ten však nepríde sám, ale aj so svojím štvornohým kolegom - záchranárskym psom Fagom. Deti sa môžu teda tešiť na ukážky práce špeciálne vycvičeného záchranárskeho psa. Plánujeme tiež spoločný výlet do výcvikového vojenského strediska Lešť v spolupráci s p. Marošom Horníkom a kopec iných zaujímavých akcií nielen na zábavu, ale aj získania vedomostí. Medzitým ale školáci musia ešte stihnúť plavecký výcvik, ako aj pravidelné návštevy prírodovedného múzea a tvorivých dielní ľudových remesiel.

V mesiaci apríl nám miestna organizácia záhradkárov upravila areál školskej záhrady – orezávali stromy a vyčistili celú záhradu. Za to im patrí naše veľké poďakovanie. Ďakujeme tiež pani Barbore Baníkovej, ktorá sa ako jediná z rodičov zúčastnila na tejto brigáde.

Neviem, či sa vám to zdá málo, alebo veľa, verte mi ale, že za všetkou touto prácou s vašimi deťmi je veľa lásky, zodpovednosti a snahy všetkých nás, ktorí s nimi prichádzame každodenne do styku tu, v našej a teda aj vašej základnej a materskej škole. A nielen my, učiteľky, ale všetci pracovníci tejto malej školy na kopčeku sa o ne s láskou staráme. A na záver mi akosi nedá spomenúť a naozaj s veľkou pokorou poďakovať mojim dvom kolegyniam, ktoré svoje profesionálne pedagogické majstrovstvo ukončia práve v našej škole.

Tak teda milé moje kolegyne, p.riadiťka Dáška Lizoňová a p. učiteľka Vierka Solivajsová, aj keď sa mi tieto posledné riadky nepíšu veľmi ľahko, nie preto, že by som nevedela, čo napísať, ale preto, že mi akosi ostalo na srdci ťažko, obom vám vo svojom mene a mene našich všetkých pedagogických i nepedagogických pracovníkov školy ďakujem za viac ako desať rokov nášho spoločného pracovného života pod strechou našej školy. Aj keď nie vždy išlo všetko podľa našich predstáv, VY ste svojím učiteľským majstrovstvom a predovšetkým neskutočne veľkou láskou k deťom dokázali, že dnešné povolanie učiteľa je predovšetkým poslaním.

Mária Sláviková
zástupkyňa ZŠ s MŠ

DÔCHODCOVIA BILANCUJÚ

Už sú to tri roky, priatelia, čo sme sa stretli prvýkrát. 8. marec v našom povedomí nezostane len sviatkom žien, ale aj dňom ustanovujúcej schôdze občianskeho združenia Klubu dôchodcov Malachovčan.

Prvá bola myšlienka, neskôr úsilie viacerých nás – starších, založiť klub, v ktorom sa budú stretávať dôchodcovia. Veľkú zásluhu na vzniku klubu má Ing. Ján Cimerman. Spolu s Maňou Dobrotovou, Marienkou Bosákovou a Jarkou Bukvajovou stál pri zrode stanov i registrácii nášho OZ na Ministerstve vnútra SR.

A tak sme začali. Niektorí z potreby stretnúť sa, niektorí zo zvedavosti, iní kvôli chuti urobiť čosi pre druhých. Pravidelné stretnutia na schôdzach v kultúrnom dome, niekedy i chatách, organizovanie posedení pre jubilantov, pomoc pri organizácii Dní obce či pri tradičnej zakáľáčke, organizovanie výstav ručných prác, **jarné čistenie cintorínov, brigády pri budovaní oddychových miest, návštevy divadla, výlety spojené s kúpaním či účasť** na podujatiach Dni stromu vo Vydrove, organizácia vlašajších fašiangov, to je len stručný výpočet z našej trojročnej rôznorodej činnosti. To všetko sa nám podarilo dosiahnuť vďaka obetavej práci našich neúnavných senioriek a seniorov. Veľký úspech má fungovanie krúžku Dobrej pohody pod vedením Elenky Cimermanovej. Naše seniorky tiež rady pečú chutné zákusky, veď ich ponuka sa stáva tradičnou skoro na každom organizovanom podujatí v Malachove.

Čo dodať na záver? Radi sa zapojíme do rôznych aktivít v prospech našej obce. Víťame spoluprácu hlavne s OZ Malachovská dolina, ktorá sa nám osvedčila pri organizácii rôznych podujatí. Ďakujeme všetkým aktívnym členom, ale aj ďalším, ktorí nám pomohli a s ktorými sme mali možnosť spolupracovať.

Lýdia Boďová
predseda OZ Malachovčan

Dôchodkyne na Dňoch obce 2009

ZÁKLADNÁ ORGANIZÁCIA SLOVENSKEHO ZVÄZU ZÁHRADKÁROV

Výročná schôdza našej organizácie sa konala 28.3.2010 na ihrisku. V súčasnosti máme 62 členov, z toho 2 nových, členská známka stojí 4,- €. Radi do svojich radov prijímame aj mladších, aktívnych členov. V čom spočíva naša činnosť?

Staráme sa o pozemok v malých Dolinkách, kde sa každoročne schádzame 3x – pri čistení, hrabaní a strihaní nežiadúcich kríkov ako aj strihaní a ošetrovaní ovocných stromkov. Naša organizácia sa tiež zaviazala, že v školskej záhrade ošetríme ovocné stromy, ktoré už niekoľko rokov nemajú majiteľa.

Na jeseň opäťovne zorganizujeme výstavu Jablko roka, kde sa bude súťažiť nielen o najkrajšie jablko, ale aj hrušku a zeleninu ako najväčší exponát. Tohto roku bude súťaž prebiehať tak, že každému zúčastnenému bude pridelený jeden stôl, na ktorom bude vystavovať svoju dopestovanú úrodu. Tento stôl si súťažiaci bude môcť ľubovoľne vyzdobiť - napríklad kvetinami, zaváreninami, vínom – zároveň sa bude hodnotiť aj najkrajší stôl.

Naši členovia sa tiež zúčastňujú súťaže vo varení gulášu, ktorá prebieha v rámci Dní obce Malachov. Týmto pozývame všetkých našich členov na toto podujatie, pričom guláš a občerstvenie bude pre nich zadarmo. Pri väčšine akcií, ktoré organizujeme sa aj radi zabavíme. Pomáha nám pri tom aj náš člen Ondrej Filipko, ktorého heligónka rozozvučí nejedno srdce.

Na záver mi dovoľte popriať všetkým našim členom, ako aj ostatným spoluobčanom bohatú úrodu v záhradkách.

Záhradkári pripravujú chutný guláš

Ján Dobrota
Predseda ZO SZZ v Malachove

PÁLIŠ, PÁLIM, PÁLIME?

T tejto pálivej téme sa budeme v MN venovať, pretože trápi mnohých Malachovčanov. Na začiatok sprostredkujeme informácie o domácom kompostovaní, aj keď je to len čiastočné riešenie. Uvedomujeme si, že každý chce mať čistú záhradu aj sad, ale takisto chceme všetci dýchať čistý vzduch (relatívne), bez rakovinotvorných prísad.

Keď už teda nemáme inú možnosť a musíme ten ohník založiť, skúsme sa zamyslieť, či je práve ten najvhodnejší čas - naši bližší aj vzdialenejší susedia si možno vychutnávajú pekné počasie na terase, deti spia alebo sa hrajú na záhrade, okná máme dokorán, nech sa vyvetrá... Čo tak počkať do večera, keď už všetci "zalezú" dnu?

Čo si o tom myslíte vy? Pálilo sa vždy, aj sa vždy páliť bude? Alebo s tým skúsime niečo urobiť?

Vaše ohlasy radi uverejníme, môžete ich nechávať v schránke OZ Malachovská dolina, umiestnenej pri vchode do budovy OÚ alebo na mail: kubisova@gmail.com

KOMPOSTOVANIE

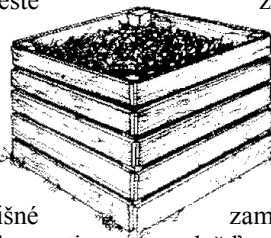
Biodpad vhodný na kompostovanie tvorí 30 až 45% z celkového množstva odpadu. Konečný produkt kompost môže byť použitý pri pestovaní rastlín ako humusové hnojivo vracajúce do pôdy výživné látky, ktoré sme z nej predtým pri pestovaní odobrali.

ČO SA DÁ KOMPOSTOVAŤ ?

V podstate je možné kompostovať všetky netoxické organické materiály, ktoré vznikajú v domácnosti a v záhrade. Pri domácom kompostovaní môžu byť problémové len materiály, ktoré sú čerstvo chemicky ošetrené a potraviny živočíšneho pôvodu. Zvyšky varených jedál a potraviny dávajte do kompostu radšej iba v malých množstvách, pretože lákajú rôzne zvieratá, skoro podliehajú skazeniu a potom nepríjemne zapáchajú. To je možné odstrániť zmiešaním s väčším množstvom suchého, savého materiálu. Ideálna je mnohoraká zmes najrozličnejších materiálov, ktorú je potrebné vhodne upraviť (podrviť, posekať, zvlhčiť, atď.) a dobre premiešať.

AKO A KDE SI ZALOŽIŤ KOMPOSTOVISKO ?

Kompost si môžete založiť na hociktorom mieste a odporúčania:- je vhodné zabezpečiť kontakt so organizmami (dážďovky, roztoče, mikroorganizmy), materiálov,- donášková vzdialenosť by nemala byť byť dostatočný priestor na manipuláciu s náradím podklad pracovného miesta (nie kompostoviska), dlhodobjšom dažďi, - kompostovisko by nemalo (aby sa kompost nevysušoval) ani dažďu (prílišné polotieňa (skupina stromov, živý plot, atď.) a prikryť ho proti rôznych dôvodov neprekážal susedom (pri správnom kompostovaní je táto obava zbytočná).

záhrady. Je však vhodné dodržať niektoré zásady zemou, aby bol možný prístup pôdných ktoré pomáhajú pri rozklade organických veľmi veľká, okolo kompostoviska by mal (napr. s fúrikom), odporúča sa spevnený ktorý zabezpečí pohodlný prístup aj pri byť vystavené priamemu slnku, silnému vetru zamokrenie). Preto je vhodné ho umiestniť do dažďu (geotextíliou, strieškou, celtou, atď.). - aby z

Tab. 1: Materiál vhodný na kompostovanie

odpad z kuchyne	odpad zo záhrad	iný organický odpad
<ul style="list-style-type: none"> - zvyšky z čistenia ovocia a zeleniny - zvyšky jedál - potraviny - čaj, kávový výluh - potravinami znečistený papier 	<ul style="list-style-type: none"> - kvety - pokosená tráva - konáre, lístie - zhnité ovocie - vypletá burina - zemina 	<ul style="list-style-type: none"> - popol z dreva - hobliny - drevené piliny - hnoj a trus - vlasy, perie - papierové obrúsky a servítky

Tab. 2.: Materiál nevhodný na kompostovanie

druhotné suroviny	problémové látky	Iné
<ul style="list-style-type: none"> - kovy - plasty - sklo - textil - papier 	<ul style="list-style-type: none"> - farby - staré lieky - staré oleje - batérie - chemické prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> - prach zo smetí a vysávania - časti rastlín napadnuté chorobami - kosti a mäso - mliečne výrobky

Základnou formou je kompostovanie v kope (hrobli). Stačí materiál vhodne upraviť a navrstviť do požadovaného tvaru. Tento spôsob sa používa hlavne tam, kde je dostatok priestoru. Druhým spôsobom je kompostovanie v zásobníkoch. Tie môžu byť z rôznych materiálov (drevo, plast, pletivo, kov, betón, kameň alebo ich kombinácie). Najlacnejší a najúčelnejší býva spravidla drevený zásobník, ktorý pri troške šikovnosti môže byť aj pekný. Kompostovacie zásobníky si môžeme vyrobiť aj z odpadových materiálov (drevené a plastové palety, staré sudy...).

PRAVIDLÁ SPRÁVNEHO KOMPOSTOVANIA

Ak sme sa už rozhodli pre spôsob, akým budeme kompostovať (hrobľa, zásobník), začnime so zberom organického materiálu. Dno kompostovacej kopy vysypeme hrubším materiálom (posekané drevo, konáre), aby sme zabezpečili cirkuláciu vzduchu a odtok nadbytočnej vody. Kompostujeme iba upravené (posekané, drvené, nalaťované) materiály. Nazbierané materiály neukladáme do kompostoviska vo vrstvách, ale ich navzájom zmiešavame. Platí, že dusikáté látky (hnoj, trus, pokosená tráva, kuchynský bioodpad, pozberové zvyšky zo záhrady...), ktoré sú väčšinou mäkké, šťavnaté a zelené, musíme zmiešavať s uhlíkatými (drevná štiepka, piliny, hobliny, listie, slama, papier...), ktoré sú zväčša tvrdé, hnedé, suché a savé. Je vhodné si na tento účel predbežne uskladniť materiály, ako je slama, listie, drevná štiepka (uhlíkaté suroviny), pretože tie vznikajú iba sezónne, ale potrebujeme ich počas celého roka. Počas celého procesu kontrolujeme vlhkosť kompostu. Ak stlačíme dobre premiešaný materiál v dlani, nemala by nám s pomedzi prstov vytekať voda (max. 2-3 kvapky). Keď dlaň otvoríme, materiál by mal zostať stlačený (nemal by sa rozsypať). Podľa potreby kompost dovľhčíme alebo pridáme suchý, savý materiál. Kompostovací proces je založený na aktivitách mikroorganizmov a pôdných živočíchov, ktoré k svojmu životu potrebujú kyslík. Preto musíme zabezpečiť dostatočné prevzdušnenie kompostovaného materiálu. To zabezpečíme vytvorením dostatočného množstva otvorov na zásobníku a minimálne 1-2x ročne prekopávaním (prehadzovaním) kompostu (pri veľkom poklese objemu zakládky). Prekopávanie výrazne urýchľuje rozklad. Ak sme dobre založili kompostovacu zakládku, mala by nám do 1-3 dní vystúpiť jej teplota na 40 až 60°C. Táto teplota sa môže v komposte udržať niekoľko dní až týždňov. Pri poklese teploty je vhodné kompost prekopávať, čím znovu naštartujeme proces rozkladu. Kompostovaný materiál je vhodné premiešavať malým množstvom zeminy (nie je to však nevyhnutné). Jej podiel v zakládke by nemal byť väčší ako 10%. Zemina obsahuje množstvo mikroorganizmov, ktoré napomáhajú rozkladným procesom, dokáže viazať vlhkosť a pomaly ju uvoľňovať do okolia, napomáha pri vzniku stabilnej drobivito - zemitej štruktúry a výrazne dokáže viazať zápach. Približne po 6 - 12 mesiacoch je kompost vyzretý. Po vyzretí je potrebné kompost preosiať a nespracované časti vložiť do novej kopy.

KEDY JE KOMPOST ZRELÝ ?

Do nádoby s dobre prevlhčeným kompostom vysejeme semienka rýchlo klíčiacych rastlín (napr. žerucha), pritlačíme a zakryjeme fóliou. Ak počas týždňa väčšina semien vyklíči, môžeme usúdiť, že kompost už neobsahuje nijaké látky škodlivé pre rastliny a môžeme ho už použiť v záhrade. Intenzívne zelené klíčne lístky svedčia o vyzretom komposte, zatiaľ čo žlté alebo hnedé lístky o surovom. Ak vyklíči len málo semien, musí sa kompost podrobiť ešte ďalšiemu rozkladu, kým nebude vhodný na ďalšie použitie.

AKO VYUŽIŤ HOTOVÝ KOMPOST ?

Vyzretý kompost je hnedej až tmavohnedej farby, drobnej štruktúry, nezapácha, ale vonia ako humus. Jeho prednosti sú v tom, že má schopnosť zadržiavať vodu, prevzdušňovať pôdu a obsahuje veľké množstvo (podľa zloženia vstupných materiálov) výživných látok. Hotový, dobre vyzretý kompost môžeme použiť ku všetkým typom plodín. Surový kompost aplikujeme do pôdy na jeseň. Vyzretý kompost môžeme aplikovať kedykoľvek (používa sa hlavne pri výsadbe na jar). Na dostatočné zásobenie pôdy živinami stačí 1-2 cm vrstva kompostu ročne. Vzhľadom k vysokej zásobe živín nie je potrebné vo väčšine záhrad používať viac ako 2-3 litre kompostu na 1 m². Toto množstvo platí hlavne pre zeleninovú záhradu, živé ploty a okrasné kríky.

Zdroj: <http://www.priateliazeme.sk/spz/?q=sk/kompostovanie>
E. Kubišová

NEPREHLIADNITE!

V OBCHODE COOP JEDNOTA V MALACHOVE SÚ ZBERNÉ NÁDOBY NA VYBITÉ MALÉ BATÉRIE, VŠETKY DRUHY, A TAKTIEŽ POUŽITÉ ÚSPORNÉ ŽIAROVKY.

Keď som to videla, len mi tak srdce poskočilo, lebo už dlhšie doma opatrujem škatuľku plnú práve tohto nebezpečného odpadu.

Prečo nebezpečného? No, nielen preto, že pri skladovaní použitých batérií vo väčšom množstve vzniká nebezpečenstvo samovznietenia, toto nebezpečenstvo sa dá celkom ľahko odstrániť.:))

Horšie je, že tieto **batérie obsahujú rôzne ťažké kovy**, ktoré sú pre živé organizmy veľmi nebezpečné. My v Malachove o tom niečo vieme, ako pozostatok banskej činnosti je tu zvýšené množstvo jedného takého prvku vo vode aj v pôde – ortuť (Hg), preto sa už aj v MN písalo o nevhodnosti konzumácie väčšiny druhov húb tu nazbieraných.

Ďalšie ťažké kovy obsiahnuté v batériách sú napr. olovo (Pb), meď (Cu), kadmium (Cd), nikel (Ni), zinok (Zn) a arzén (As).

Pri poslednej spomínanom, arzéne, je asi najľahšie ilustrovať, aký vplyv má na zdravie a život človeka. Je to jednoducho **JED a je ZÁKERNÝ**, pretože ho môžete užívať dlhšiu dobu bez toho, aby ste niečo cítili, a pritom sa vám v tele ukladá a postupne spôsobuje rôzne ťažkosti až smrť. Pri každom ťažkom kove by sme sa mohli dočítať o špecifických ťažkostiach, ktoré spôsobuje, dokonca aj to, že viaceré ťažké kovy v kombinácii majú ešte mnohonásobne škodlivejší vplyv na zdravie živých organizmov. Vo väčšine prípadov spôsobujú aj **RAKOVINU**. (Samozrejme, mnohé sú v stopových množstvách nevyhnutnou súčasťou aj živých organizmov, a sú nepostrádateľné, napr. meď, zinok)

V skratke, ťažké kovy sú jedy, ktoré sa z tela nevyučujú, pekne sa tam ukladajú, v životnom prostredí sa nerozkladajú, sú nezníiteľné, takže čím viac ich je prostredníctvom skládkovania a spaľovania komunálneho odpadu odovzdaných do „obehu“, tým istejší si môžeme byť ich prítomnosťou aj v našom potravinovom reťazci.

Podobne by v komunálnom odpade nemali končiť ani mobilné telefóny a ich batérie, fotoaparáty a ďalšia elektronika. Ak nie je iná možnosť, určite sa dajú vrátiť tam, kde ich predávajú.

L. Kubišová

Zdroje:

www.priateliazeme.sk

http://en.wikipedia.org/wiki/Heavy_metals

www.arnika.org

CENTRUM PRÁVNEJ POMOCI

Hospodárska kríza sa podpísala i na zvýšenom počte nezamestnaných aj v našej obci. Ako sme sa dozvedeli z údajov od Obecného úradu Malachov k 31.3. 2010, je v našej obci evidovaných 43 nezamestnaných. Aj kvôli tejto skutočnosti uverejňujeme informácie o mikropôžičkovom programe, ako aj článok o možnosti využiť právne služby v Centre právnej pomoci, kde hlavnými klientami sú neraz aj prepustení zamestnanci, či mladé mamičky na materskej dovolenke alebo študenti, ktorí žiadajú o zvýšenie výživného.

Kancelária Banská Bystrica

Kukučínova 24

P.O.BOX 113

Tel.: 414 29 21-2

Fax: 414 32 77

Email: info@legalaid.sk

Užitočné stránky:

www.legalaid.sk

www.bezpravie.sk

Centrum právnej pomoci poskytuje komplexnú právnu pomoc ľuďom, ktorí pre nedostatok prostriedkov nemôžu využívať právne služby, predovšetkým osobám v materiálnej núdzi, pričom poskytuje právnu pomoc:

Vo vnútroštátnych sporoch vo veciach:

- **občianskoprávných** (napr. v sporoch týkajúcich sa nájmu bytu, vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nezaplatenia pôžičky, ochrany spotrebiteľa),
- **rodinnoprávných** (napr. platenia výživného, zverenia dieťaťa do výchovy)
- **pracovnoprávných** (v sporoch týkajúcich sa neplatnosti výpovede, pracovných podmienok, diskriminácie na pracovisku a pod.).

Podmienky poskytnutia právnej pomoci:

1. nachádzam sa v stave materiálnej núdze (príjem nedosahuje 1,4-násobok sumy životného minima * a využívanie právnych služieb si nemôžem zabezpečiť iným svojím majetkom. V súčasnej dobe (t.j. po 1. júli 2009) sa plnoletá fyzická osoba posudzovaná samostatne nachádza v materiálnej núdzi, ak jej príjem nepresahuje sumu 259,27 Eur a zároveň si táto osoba nemôže právne služby zabezpečiť svojím majetkom.
2. nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu,
3. hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ustanovenej zákonom

Postup pri požiadaní o poskytnutie právnej pomoci

Žiadosť podáte písomne na predpísanom tlačive kancelárii v Banskej Bystrici (tu si žiadosť aj vyzdvihnete – alebo si ju nájdete na internetovej stránke www.legalaid.sk, resp. www.justice.gov.sk).

Využitie predbežnej konzultácie

Predbežná konzultácia sa poskytuje v trvaní maximálne jednej hodiny, za poskytnutie jednej predbežnej konzultácie sa podľa zákona platí **poplatok vo výške 4,5 Eur**.

Požiadanie o predbežnú právnu pomoc

Požiadame tak, že vyplníme príslušnú časť v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci. Zároveň ale musíme počítať s tým, že ak sa po posúdení žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zistí, že nespĺňam podmienky na priznanie nároku na jej poskytovanie, môžu mi byť dodatočne vyúčtované trovy.

PODPORA ZAMESTNANOSTI A PODNIKANIA NA VIDIEKU

Mikropôžičkový program

Kritériá pre pridelenie mikropôžičky

Mikropôžičkový program (MPP)

Mikropôžičkový program (MPP) funguje od roku 1999. Pôvodným cieľom programu bolo vytvoriť podmienky na rozvoj podnikania na vidieku sprístupnením iníciačného kapitálu a podporovaním spolupráce medzi podnikajúcimi občanmi v rámci komunít. V rámci programu mali vidiecki podnikatelia možnosť získať skupinové mikropôžičky, za ktoré si navzájom ručili členovia skupiny.

V roku 2005 prešiel program viacerými zmenami, jeho pôvodný cieľ (napomáhať rozvoju vidieka) však zostal zachovaný. Aktuálna podoba mikropôžičkového programu MPP je nasledovná:

Cieľ MPP:

Pomoc malým živnostníkom a subjektom uchádzajúcim sa o granty, ktoré budú mať priaznivý dopad na rozvoj vidieka, získať finančné prostriedky, ktoré by im boli inak nedostupné

Druh mikropôžičiek poskytovaných v rámci MPP:

Individuálne mikropôžičky

Cieľová skupina MPP:

- * Malí podnikatelia na vidieku
- * Obce, mikroregióny, občianske združenia a pod.

Cieľové územie MPP:

Pôsobnosť MPP je celoslovenská.

Kritériá pridelenia mikropôžičky v rámci MPP:

- pre podnikateľov:

1. predloženie žiadosti o poskytnutie mikropôžičky
2. oprávnenie na podnikanie
3. vypracovanie, predloženie a obhájenie vlastného životaschopného podnikateľského plánu (zohľadnené budú – originalita nápadu, odôvodnenie potreby pre rozvoj komunity, udržateľnosť podnikateľskej aktivity, skúsenosti v danej oblasti podnikania, realita zámeru a trhové zmysľanie žiadateľa)
4. účel použitia zdrojov nie je v rozpore s verejným poriadkom a morálkou
5. klient nemá záväzky po lehote splatnosti voči daňovému úradu, colnému úradu, úradu práce, zdravotným poisťovniam ani sociálnej poisťovni, čo doloží čestným vyhlásením
6. schopnosť zaručiť sa za prijatú mikropôžičku podľa podmienok stanovených OZ VOKA
7. VOKA si vyhradzuje právo overiť si bonitu, dôveryhodnosť klienta

Výška pôžičky v rámci MPP:

Výška pôžičky je stanovená v rozmedzí 1000€ až 6640€.

Úroková sadzba v rámci MPP:

Rovnomerný 4,4 % úrok

Spôsob čerpania mikropôžičky v rámci MPP:

Jednorázovo vyplatená na účet klienta, po schválení mikropôžičky Mikropôžičkovou komisiou, podpísaní zmluvy a predložení potrebných dokumentov

Doba splatnosti mikropôžičky v rámci MPP:

6 až 24 mesiacov v závislosti od výšky mikropôžičky

Účel použitia mikropôžičky v rámci MPP:

Podnikatelia - prevádzkový kapitál tvorí maximálne 50 %
Nepodnikatelia – projekty súvisiace s rozvojom vidieka

Zabezpečenie mikropôžičky v rámci MPP:

Zabezpečenie do výšky 100 % istiny

Splácanie pôžičky:

Dátum splatnosti splátok – 20. deň v mesiaci

Prvá splátka – 20. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bola uzatvorená zmluva o pôžičke

Splátky – mesačné

Poplatky:

Žiadne dodatočné poplatky spojené s uzatvorením alebo administrovaním pôžičky.

Odklad splátok:

Je možný a je nutné požiadať oň. O odklade splátok rozhoduje Mikropôžičková komisia.

Počas doby odkladu splátok pôžičky nie je odpustený úrok z pôžičky a jeho výšku za obdobie odkladu splatí dlžník spolu s ostatnými splátkami úveru.

Sankcie:

V prípade oneskoreného zaplatenia splátky sa dlžník zaväzuje uhradiť zmluvnú pokutu z omeškania vo výške 0,1 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania splátky pôžičky.

Pri nesplácaní pôžičky bude VOKA postupovať podľa príslušných ustanovení Občianskeho a Obchodného zákonníka.

Prístup k ďalším zdrojom VOKA

Dlžníci, ktorí budú splácať pôžičku v dohodnutých termínoch a výške budú mať po jej splatení jednoduchší prístup k ďalším finančným zdrojom poskytovaným VOKA. Dlžník môže získať ďalšie finančné prostriedky od VOKA až po splatení celej výšky pôžičky a úrokov.

Predčasné splácanie:

Dlžník má právo splácať pôžičku predčasne, pričom mu však nevzniká nárok na zníženie výšky úroku.

Ďalšie podmienky:

1. rodinní príslušníci – môžu žiadať o pridelenie pôžičky iba v nasledujúcich

prípadoch:

a. každý z nich má samostatné oprávnenie na podnikateľskú činnosť

b. predmet podnikania každého z nich je rôzny

2. spoločný podnik žiadateľov – nerodinných príslušníkov – pôžičku môžu získať iba

žiadatelia, ktorí podnikajú v spoločných priestoroch, dlžníci nesmú podnikáť v

rovnakých oblastiach podnikania.

MALÝ SLOVENSKÝ RAJ

Mnohí z nás radi navštevujú atraktívne miesto – Skalnú vyhliadku na Suchom vrchu. Pre tých, ktorí ste ešte neobjavili toto úžasné miesto prinášame článok prevzatý z publikácie 120 rokov organizovanej turistiky v Banskej Bystrici 1889 – 2009.

Skalná vyhliadka na Suchom vrchu

Malachovskí turisti často chodili na 820 m vysoký Trávný Ždiar, ukončený na východnej strane skalnatým bralom, ktoré poskytuje nádherný široký výhľad na Banskú Bystricu a jej okolie. Obvykle na Trávný Ždiar vystupovali od turistických chát lesom. Neboli by to turisti, keby nehľadali aj iné zaujímavejšie výstupové cesty. Lákalo ich skalné bralo, ktoré však bez zabezpečovacích prvkov bolo obťažne zdolateľné. Podarilo sa im nájsť zaujímavú výstupovú cestu, na ktorej miestami upravili terén a výstup na bralo zabezpečili drevenými rebríkmi.

Drevené rebríky však treba pravidelne opravovať, poškodené časti vymieňať a tak sa ďalší turistický kolektív – SENIOR TURIST CLUB (v ktorom sa združujú prevažne členovia KST Lokomotiva Banská Bystrica), podujal na úlohu urobiť pravidelnú údržbu tejto výstupovej trasy. Niekoľkokrát ročne kontrolovali trasu a robili potrebné opravy aj výmeny rebríkov. Celkom tu umiestnili 8 rebríkov v celkovej dĺžke 45 m, pričom od nástupu po skalnú vyhliadku je prevýšenie 60 m, takže väčšina výstupu je po rebríkoch.

Pre zvýšenie bezpečnosti návštevníkov mesto Banská Bystrica v spolupráci s KST Lokomotiva Banská Bystrica vybudovalo na vyhliadku pevnejšie oceľové rebríky, prístupový turistický chodník bol vyznačený a uvedený aj do turistických máp.

Malachovskí turisti ako prví objavili a sprístupnili toto prístupné a atraktívne vyhliadkové miesto v prímestskej zóne Banskej Bystrice, ktoré mnohým návštevníkom pripomína zabezpečené cesty v Slovenskom raji. A preto ho aj nazývajú Malým Slovenským rajom.

Dušan Kaliský
Predseda KST Lokomotiva
Banská Bystrica

Zdroj: Kniha 120 rokov organizovanej turistiky v Banskej Bystrici 1889 – 2009

Aj vás zaujíma, ktorí malachovskí turisti objavili toto úžasné miesto a drevenými rebríkmi vybudovali výstupovú cestu na skalné bralo? Naším pátraním sme zistili, že to nebol nikto iný ako jeden zo zakladateľov turistického oddielu KST Vibráma Malachov a jeho prvý predseda - Ľuboš Dobrota, ktorý si v roku 1985 zobral na pomoc aj svojich dvoch kamarátov Martina Pála a Jána Bušovského ml. Vďaka ti Ľuboš, vďaka vám chlapci.

Jana Krnáčová

Všimli sme si

Takto dnes vyzerá časť
okolia jazera v Mútnom.

Je to v poriadku?

Dokedy to tak zostane a kto
je za to zodpovedný?

FUTBALOVÝ ODDIEL SLOVAN MALACHOV

V jarnej časti súťaže počítame s nasledovným futbalovým kádrom:

Brankári:

Ondrej Dvorský
Roman Sečkář

Obrancovia:

Miroslav Bacúlik
Ján Cimerman
Ondrej Čief
Ľubomír Chmelík
Marek Matoušek
Ján Kubiš
Adrián Matejka
Marek Kontra

Michal Klinčík

Záložníci:

Rastislav Daniš
Michal Dobrota
Lukáš Dvorský
Milan Kapusta
Radoslav Sanitra
Marek Baranyai

Útočníci:

Branislav Srnka
Róbert Sečkář
Tomáš Kapusta

Tréner: Ondrej Dvorský

Predseda klubu: Pavol Plaj

Manažér klubu: Ing. Ján Lavrík

Počas tejto sezóny zatiaľ neprišiel nový hráč, ani nikto z našej zostavy neodišiel.

Prípravné zápasy v zimnej príprave: účasť na turnaji organizovaným TJ Hronsek s výsledkami: Malachov – Hiadeľ 1:2, Malachov – Brusno 2:6, Malachov – St. Hory 2:5, Malachov – Balog n/Ipl'om 2:2

Spokojnosť, alebo nespokojnosť s výkonmi a umiestnením v jesennej časti: s umiestnením sme spokojní, aj keď prvé miesto nám ušlo v poslednom jesennom kole, domácim nerozhodným výsledkom s mužstvom Šalková „B“.

Ciele v jarnej časti: Vychádzajúc najmä z finančných podmienok a úzkeho kádra futbalistov, nie je naším prvoradým cieľom postup do vyššej súťaže, ale umiestnenie do 3. miesta.

Tabuľka po jesennej časti súťažného ročníka 2009/2010 a vylosovanie jarnej časti súťaže

1	Harmanec	13	9	3	1	39:14	30
2	Malachov	13	9	3	1	29:11	30
3	St. Hory	13	9	1	3	35:19	28
4	H. Pršany	13	7	3	3	34:26	24
5	Tajov	13	7	2	4	31:26	23
6	Riečka	13	7	2	4	30:27	23
7	Šalková B	13	7	1	4	32:18	22
8	Strelníky	13	5	2	6	28:23	17
9	Dúbravica	13	4	4	5	23:22	16
10	Jakub	13	3	3	7	21:34	12
11	Mičiná	13	2	3	8	11:27	9
12	Hiadeľ	13	2	3	8	16:34	9
13	Podkonice	13	2	2	9	23:41	8
14	Hronsek	13	0	2	11	11:41	2

14. kolo	28.03.2010 o 15.00	Horné Pršany - Malachov (výsledok z jesene 2 : 5)
15. kolo	04.04.2010 o 15.30	Malachov - Harmanec (0 : 4)
16. kolo	11.04.2010 o 15.30	Jakub - Malachov (0 : 5)
17. kolo	18.04.2010 o 16.00	Malachov - Dúbravica (2 : 2)
18. kolo	25.04.2010 o 16.00	Hiadeľ - Malachov (0 : 2)
19. kolo	02.05.2010 o 16.30	Malachov - Strelníky (2 : 0)
20. kolo	09.05.2010 o 16.30	Riečka - Malachov (0 : 2)
21. kolo	16.05.2010 o 17.00	Malachov - Tajov (5 : 2)
22. kolo	23.05.2010 o 17.00	Podkonice - Malachov (0 : 1)
23. kolo	30.05.2010 o 17.00	Malachov - Mičiná (0 : 0)
24. kolo	06.06.2010 o 17.00	Staré Hory - Malachov (0 : 1)
25. kolo	13.06.2010 o 17.00	Malachov - Hronsek (3 : 0)
26. kolo	19.06.2010 (sobota) o 17.30	Šalková „B“ - Malachov (1 : 1)

KST VIBRAMA MALACHOV

Program na rok 2010

- 3.4.2010 Šumiac - Kráľova Hoľa 1 946 mnm - Predné sedlo - Šumiac
 18.4.2010 **Cyklo: BB-Môlča-H.Mičiná-D.Mičiná-Lukavica-V.Lúka-BB**
 24.4.2010 Ponitrie - Hrad Gýmeš
 8.5.2010 **Cyklo - 5. ročník Viko Hron - preteky cyklo**
 9.5.2010 Spolu s Malachovskou dolinou Malachov - Kremnické pohorie a späť
 15.5.2010 Veľká Fatra - Šiprúň
 23.5.2010 **Cyklo: BB-Neresnica-Podzámčok-Zvolen a späť**
 29.5.2010 Strážovské vrchy - Strážov
 6.6.2010 **Cyklo: BB-Tajov-Kordky-Pod Vyhnatovou-Chata nad Tajovom a späť**
 19.6.2010 Malá Fatra - Veľký Rozsutec
 27.6.2010 **Cyklo: BB-Harmanec-Rybô-BB**
 10.7.2010 Malá Fatra - Veľká Lúka
 18.7.2010 **Cyklo: BB-Očová-Hrochoť-Poniky-BB**
 31.7.2010 Poľské Tatry - Košcielec
 8.8.2010 **Cyklo: Nízke Tatry - Chata Ďurková**
 14.8.2010 Vysoké Tatry - Priečne sedlo
 22.8.2010 **Cyklo: okolie BB**
 27.-29.8.2010 Trojdňová turistická akcia v Roháčoch
 5.9.2010 **Cyklo: BB-Horný Šturec-Prašnické sedlo-Horný Jelenec-BB**
 25.9.2010 Vysoké Tatry - Kriváň
 16.10.2010 Muránska planina - okolím Tisovca
 6.11.2010 Biele Karpaty - Vršatec
 27.11.2010 Okolie BB - záverečná túra

KONTAKT:

Peter Krnáč +421 0905/564577

Roman Krnáč +421 0918/512099

Dalo Marček +421 0903/667056

E-mail: vibrama@vibrama.skWeb, foto: www.vibrama.sk

STOLNÝ TENIS

Z iniciatívy členov OZ Malachovská dolina Jozefa Kozáka a Ing. Alexandra Hlavatého, v spolupráci s Obecným úradom Malachov sa uskutočnil dňa 20. marca 2010 v kultúrnom dome v Malachove oblastný stolnotenisový turnaj mládeže pre oblasť Banská Bystrica + Brezno. Hlavným rozhodcom bol Ing. Miroslav Figuli.

Výsledky:

Dvojhra – do 15 rokov :

1. **Hlavatý Pavol (96) – Malachov**
2. **Žaloudek Tomáš (96) – Podkonice**
3. **Patráš Milan (95) – Podkonice**
4. **Pôbiš Rastislav (96) – Braväcovo**
5. **Kozák Tomáš (96) – Malachov**

6. **Baliak Matej (93) – Braväcovo**
7. **Omasta Samuel (92) – Malachov**
8. **Kozák Daniel (92) – Malachov**
9. **Chaban Marek (93) – Horné Pršany**
10. **Chaloupka Miroslav (93) – Malachov**

Štvorhra :**Dvojhra 15-18 rokov :**

1. **Porubčan David (94) – Podkonice**
2. **Geregay Miroslav (93) – Riečka**
3. **Hlavatý Peter (94) – Malachov**
4. **Král Andrej (94) – Podkonice**
5. **Babušák David (92) – Riečka**

1. **Porubčan – Král**
2. **bratia Hlavatí**
3. **Geregay – Babušák**
4. **Žaloudek – Patráš**
5. **Baliak – Pôbiš**
6. **Chaban – Chaloupka**

Účastníci turnaja spolu so starostom obce Ondrejom Slivkom
Foto: Ing. Alexander Hlavatý

NAŠLI SME V REDAKČNEJ POŠTE

FAŠIANGY V MALACHOVE

V dňoch 14.-16.2010 sa v našej obci konali tradičné malachovské fašiangy. Tentokrát ich hlavným organizátorom bol Obecný úrad. A tak 14.2.2010 pod hlavnou taktovkou Ing. Martina Pála a za účasti ďalších zhruba 40 dobrovoľníkov začali v nedeľu doobeda tradičné fašiangy. Fašiangovníci vyobliekaní do pekných ľudových krojov, na hlavách s tradičnými klobúkmi s hrdým pierkom pobrali sa z kultúrneho domu k domom na dolný koniec dediny. Vyhrávala im živá muzika. Dvaja mládenci si do rúk zobrali pletené košíky, do ktorých ukladali podarúňky občanov - vajíčka. Jeden z nich tiež na ražeň zbieral napichnutú slaninku. Ako sa patrí, koledníci vytancovali vo dvoroch alebo na ulici devy i gazdinky, pričom nezabudli pozvať na fašiangovú tancovačku do kultúrneho domu. Tento rok bol výnimočný aj v tom, že po dedine chodilo až 6 masiek. A veru aj na večernej zábave bol rekordný počet masiek – 14! Robili výbornú atmosféru. Azda najviac sa páčil Maroš Mojžiš – alias Michael Jackson, ktorý suverénne zvíťazil v súťaži o najlepšiu masku. Samozrejme, aj ostatné masky boli výborné. Na ceny do tomboly prispeli sponzori: Obecný úrad Malachov, rodina Georgijevová, rodina Jánošová, Igor Kubiš, Michal Kavčák, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica, Maroš Horník a Ľubo Gajdúšek.

V utorok pokračovali fašiangové slávnosti pochovávaním basy. Práve na toto podujatie prišlo už tradične viac ľudí aj z mesta, ktorí boli zvedaví na kultúrnu úroveň tohto podujatia. Pochovávanie basy začalo tesne pred polnocou. Starú dobrú basu najprv slzami pokropili plačky, pán farár povedal smútočnú reč, a potom tú nešťastnú basu položili na máre a symbolicky ju pochovali. Samozrejme, že bolo veselo ako sa na fašiangy patrí. Hudbou i slovom nás po obidva dni sprevádzal známy DJ Igor Dušček. Spestrením v stredu nad ránom bola aj muzika heligonkára Jožka Stieranku i všetkých, ktorí si s ním schuti zaspievali.

Myslím si, že to boli dobré a vydarené ľudové sviatky. Keď som neskôr stretával tých cudzích ľudí, prípadne našich bývalých občanov, ktorí sa na fašiangoch zúčastnili, prevažne všetci sa vyjadrili pochvalne o úrovni akcie. A tak nám nezostáva nič iné, len tešiť sa na fašiangy 2011.

PS: Poďakovanie patrí všetkým organizátorom podujatia. Čistý výnos 1600€ (48 000,-) prevzal starosta obce Malachov Ondrej Slivka, ktorý ich použije na dostavbu horného ihriska v športovom areáli.

Miro Klačan

Foto: Peter Terem

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Január – apríl 2010

90 rokov

Juliana Hroncová, Banícka 42

85 rokov

Ján Dobrota, Banícka 67

80 rokov

Juliana Bušovská, Banícka 96

GRATULUJEME !

75 rokov

Anna Krnáčová, Ortútska 166

Anna Sečkárová, Banícka 7

Mária Dobrotová, Banícka 14

70 rokov

Lýdia Kapustová, Ortútska 28

Juraj Homola, Ortútska 14

Emília Homolová, Banícka 34

Naši novonarodení občiankovia

Marko Pál, 18.12. 2009, Banícka 43

Kristián Kapusta, 19.1 2010, Ortútska 78

Sára Medved'ová (od Šramkov), 30.1. 2010,
Banícka 88**Opustili nás**Jitka Štrbová, 3.3. 2010, Ortútska 157
Anna Perončíková, 13.3. 2010, Ortútska 53
Anna Strelcová, 27.3. 2010, Ortútska 178

Celkový stav obyvateľstva k 31.3. 2010

= 1 031 obyvateľov

Muži – 492, Ženy – 539

V roku 2010 sa k trvalému pobytu prihlásilo

10 občanov, neodhlásil sa nikto.

Naša obec eviduje k 31. 3 2010

nezamestnaných v počte 43

PRE MAMIČKY A OTECKOV Je tu možnosť zavolať si k svojim deťom opatrovateľku,
aby vám ich postrážila vo vašej neprítomnosti.
Neodmietne ani pomoc s domácimi prácami.**KONTAKTUJTE: 0914 273 236**Na požiadanie sprostredkujeme referencie:
0905 984 661**Odišla, aby už nikdy neprišla...**S hlbokým zármutkom sme prijali správu o úmrtí pani **Anny Perončíkovej**.

Výbor Slovenského červeného kríža v Malachove chce i touto cestou vďačnú veľkú vďaku za jej prácu tajomníčky, ktorú dlhoročne ochotne vykonávala ako členka výboru našej organizácie. V našich srdciach zostane zapísaná ako výborná organizátorka rôznych zájazdov, ale i ako človek, ktorý ochotne rád pomáhal nevládnym či chorým spoluobčanom. Veľmi nám bude chýbať, nikdy nezabudneme na človeka akým bola ona. Česť jej pamiatke!

Výbor SČK v Malachove

Slovenský Červený kríž v Malachove

V minulom roku naša činnosť nebola až taká pestrá, ale absolvovali sme zájazd do Poľska – Jablonky na tradičné trhy a druhým zájazdom bol zájazd do Brezovej pod Bradlom, spojený aj s návštevou Piešťan. Ešte pri obhliadke piešťanských kúpeľov nám počasie prialo, keď sme však prišli na Bradlo, začalo pršať. Účastníkov nášho zájazdu to však neodradilo, aby si išli pozrieť mohyly nášho národovca M.R. Štefánika.

Hlavne chcem vyzdvihnúť najstaršie členky: 82-ročnú Emíliu Krnáčovú a 98-ročnú Annu Pavlíkovú, ktorá sa aj napriek vysokému veku zakaždým teší na spoločný zájazd Červeného kríža, ktorý absolvuje v sprievode svojej dcéry Danky Rakytovej. Táto dokáže ísť s mamou, aby jej spravila radosť. Odhliadnuc od jej rokov, tešíme sa jej aktivite, že aj v tomto vysokom veku a napriek zdravotným problémom sa dokáže tešiť na stretnutie kolektívu. Veď zdravie vie sklamať aj mladších, ba niekedy aj športovcov. Staroba sa totiž nedá posudzovať podľa veku, ale podľa aktivity.

Zuzka Kubišová

RECEPTY NAŠÍCH GAZDINIEK: Kokosový dezert

Dnes nám recept poskytla pani Mária Dobrotová, ďakujeme.

Suroviny:

Cesto: 12dkg práškoveho cukru, 8dkg polohrubej múky, 6 žltkov, 2 pol. lyžice kakaa, 1 prášok do pečiva, 3 bielky na sneh

Kokos: 3 bielky, 6dkg práškoveho cukru, 12,5 dkg kokosovej múčky

Plnka: 4 vajcia, 20dkg kryštálového cukru, 20 dkg masla

Poleva: čokoládová – 1:1 čokoláda na varenie + stužený tuk

Postup:

Cesto: žĺtky vymiešame s cukrom na penu, pridáme múku s práškom do pečiva, kakao a sneh z troch bielkov, zmes vylejeme na plech s papierom na pečenie.

Plnka: 4 vajíčka a 20 dkg kryštálového cukru varíme nad parou, necháme vychladnúť a pridáme 20 dkg vymiešaného masla a premiešame

Kokos: sneh z troch bielkov, 6dkg práškoveho cukru a kokosovú múčku spolu zmiešame a malou lyžičkou kladieme na kakaové cesto na plechu. Povrch trochu urovnáme aby neboli veľké kopčeky. Pečieme pri 180 stupňoch a na upečené a vychladnuté cesto natrieme plnku a polejeme čokoládovou polevou.

Dobrá chuť

HĽADAJTE NA [www](http://www.malachov.sk), ALEBO ČO SA DO NOVÍN NEDOSTALO

Viac o obci Malachov na:

www.malachov.sk

Viac o OZ Malachovská dolina na:

<http://malachovska-dolina.spaces.live.com/>

PRISPIEVAJTE DO NOVÍN

Milí čitatelia, ponúkame vám možnosť spolupísať vaše noviny. Čakáme na vaše tipy na články, reportáže, kritické postrehy, námety, rôzne otázky i vaše problémy týkajúce sa života v našej obci. Privítame, ak sa stanete našimi pravidelnými prispievateľmi. Zaujímajú nás vaše názory. Príspevky môžete dávať do schránky s logom OZ Malachovská dolina, ktorá je umiestnená pri hlavnom vchode do budovy Obecného úradu alebo na mail: jana.krnacova99@gmail.com.

OZ MALACHOVSKÁ DOLINA

Vás srdečne pozýva
dňa 9. mája 2010 (nedeľa)

**na turistickú akciu, konanú z príležitosti
Dňa víťazstva nad fašizmom
Malachov – Kremnické pohorie**

ZRAZ: o 8,15 hod. na konečnej MHD v Malachove

Trasa A: Malachov – konečná MHD, Horné Pršany, po žltej zn. na Košiare, Horná Skala, Tri Kríže, Hostinec, Tri Kríže, Ortútske jazierko, Ortúty, Pod Skalkou, Kult.dom Malachov – záverečný guláš, posedenie pri hudbe

Trasa B: Malachov – konečná MHD, Horné Pršany, po žltej zn. na Košiare, odtiaľ po zelenej k Pamätníku sovietskych letcov, Grófov obed, Ortúty, Kult.dom Malachov – záverečný guláš, posedenie pri hudbe

Štartovné: 2 € (záverečný guláš + pivo, limo)

Tešíme sa na vašu účasť !